

Wpłynęło 13.05.2016 r.
Zrecenzowano 30.06.2016 r.
Zaakceptowano 03.08.2016 r.

A – koncepcja
B – zestawienie danych
C – analizy statystyczne
D – interpretacja wyników
E – przygotowanie maszynopisu
F – przegląd literatury

Rynek nowych ciągników rolniczych w Polsce w latach 2010–2015

Jacek SKUDLARSKI^{ABCDEF}

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Inżynierii Produkcji

Do cytowania For citation: Skudlarski J. 2016. Rynek nowych ciągników rolniczych w Polsce w latach 2010–2015. *Problemy Inżynierii Rolniczej*. Z. 3 (93) s. 27–35.

Streszczenie

Ocena przemian w polskim rolnictwie wymaga stałego monitorowania rynku ciągników rolniczych. Celem pracy była analiza zmian na rynku nowych ciągników rolniczych w Polsce. Zakres czasowy badań obejmował lata 2010–2015. Analizę rynku nowych ciągników rolniczych przeprowadzono na podstawie ich sprzedaży mierzonej liczbą rejestracji. Zakres analiz obejmował sezonowość sprzedaży w układzie kwartalnym, popyt na określone marki (producentów), a także strukturę mocy nowych ciągników rolniczych sprzedawanych w Polsce. W okresie 2010–2015 zarejestrowano w Polsce 92,3 tys. nowych ciągników rolniczych. Najwięcej ciągników sprzedano w 2012 r., najmniej zaś w 2015 r. Na polskim rynku ciągniki rolnicze oferuje 33 producentów, głównie z Europy Zachodniej i USA. W grupie nowych pojazdów w okresie 2010–2015 najwięcej zarejestrowano ciągników firmy New Holland (16 150 szt.), następnie John Deere (13 161), Zetor (12 266), Case (7225) oraz Deutz-Fahr (6965). Łączny udział tych producentów w sprzedaży ciągników w analizowanym okresie wyniósł ok. 60%. W strukturze rejestracji pod względem mocy silników w analizowanym okresie największy udział (55,33%) miały ciągniki o mocy w przedziale 37–73 kW oraz 74–132 kW (37,71%). W latach 2010–2015 stwierdzono dwukrotny wzrost rejestracji ciągników o mocy >161 kW.

Słowa kluczowe: ciągnik rolniczy, rynek ciągników, sprzedaż ciągników rolniczych w Polsce, analiza rynku ciągników

Wstęp

Zmiany w strukturze agrarnej gospodarstw rolnych, dopłaty unijne oraz programy pomocowe miały duży wpływ na zmiany, jakie zaszły w ostatnich latach na rynku ciągników rolniczych. Po okresie stagnacji w latach 2001–2003, kiedy to sprzedaż nowych ciągników wynosiła poniżej 8 tys. szt. rocznie, nastąpił ponad dwukrotny wzrost do poziomu ok. 15 tys. [LORENCOWICZ 2011]. Popyt na nowe ciągniki zwięk-

szył się znacznie po wejściu Polski do Unii Europejskiej. W 2010 r. podaź krajowa ciągników była o 218,3% większa niż w 2000 r. Na zwiększenie podaży krajowej znaczny wpływ miał wzrost importu ciągników z zagranicy [PAWLAK 2012a].

Poziom sprzedaży nowych ciągników odzwierciedla siłę nabywczą gospodarstw rolnych oraz zdolność do ich modernizacji. Istotny wpływ na popyt na nowe ciągniki ma sytuacja na rynkach produktów rolnych, która ulega częstym i znacznym zmianom. Z drugiej strony popyt na ciągniki i maszyny generują subsydia dostępne dzięki wspólnej polityce rolnej (WPR).

Obszerny zasób informacji dotyczących funkcjonowania rynku ciągników rolniczych dostarczają publikacje przygotowane przez PAWLAKA [2012a, b; 2013; 2015] oraz LORENCOWICZA [2011; 2013]. Stan wiedzy w tym zakresie uzupełniają prace BULIŃSKIEGO i LISOWSKIEGO [1996a, b] oraz autora niniejszej publikacji (we współautorstwie z innymi badaczami) [IZDEBSKI i in. 2011; ZAJĄC i in. 2014].

Z uwagi na cykliczną zmienność cen płodów rolnych oraz okresowy dostęp do środków finansowych UE lub ich niedobór ocena przemian w mechanizacji polskiego rolnictwa wymaga ciągłego monitorowania rynku techniki rolniczej, w tym ciągników rolniczych. Stąd konieczność prowadzenia badań dotyczących popytu na ciągniki rolnicze.

Celem niniejszej pracy jest analiza zmian na rynku nowych ciągników rolniczych w Polsce. Zakres czasowy analizy obejmuje lata 2010–2015.

Materiał źródłowy i metoda badań

Analizę rynku nowych ciągników rolniczych przeprowadzono na podstawie ich sprzedaży mierzonej liczbą rejestracji. W pracy wykorzystano dane uzyskane z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPiK). Dane dotyczące rejestracji ciągników, jak zauważa PAWLAK [2015], nie są identyczne z wartością podaży krajowej, wyznaczonej jako suma liczby wyprodukowanych i importowanych ciągników pomniejszona o eksport. Niemniej umożliwiają one analizę popytu na nowe ciągniki przede wszystkim pod względem zainteresowania rolników poszczególnymi producentami.

Zakres analiz obejmował sezonowość sprzedaży w układzie kwartalnym, popyt na określone marki (producentów), a także strukturę mocy zarejestrowanych w Polsce nowych ciągników rolniczych.

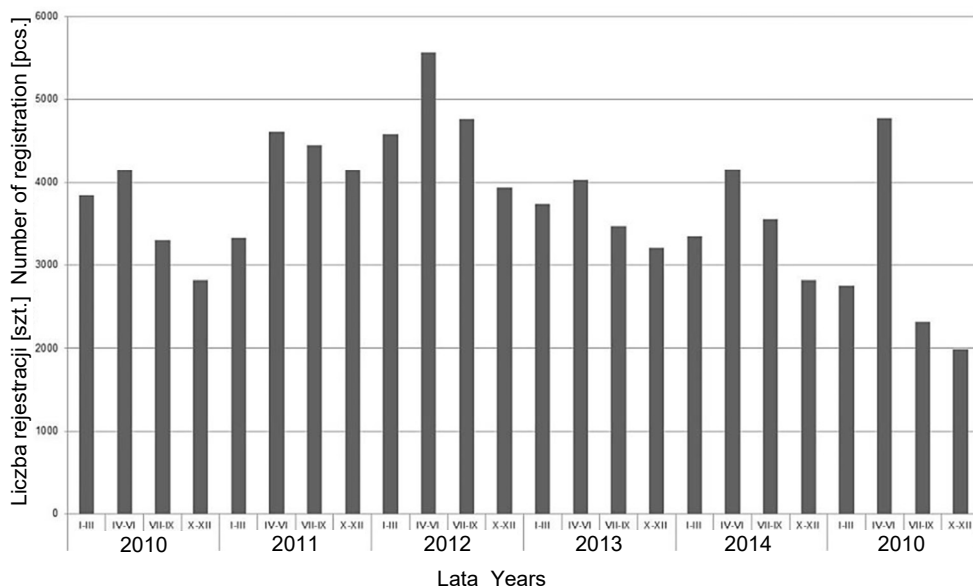
Wyniki badań

W okresie 2010–2015 r. zarejestrowano w Polsce 92,3 tys. nowych ciągników rolniczych. Od 2010 do 2012 r. odnotowano wzrost sprzedaży ciągników z poziomu 14,7 do 19,1 tys. szt. W analizowanym okresie najwięcej nowych ciągników w Polsce sprzedano w 2012 r. Wtedy to liczba zarejestrowanych nowych ciągników osiągnęła poziom 19 113 szt. Po 2012 r. stwierdzono tendencję spadkową w ich sprzedaży. W 2015 r. zarejestrowano w Polsce 12 303 nowe ciągniki. Była to liczba o 13% mniejsza w porównaniu z poprzednim rokiem oraz o 46% mniejsza niż w rekordowym 2012 r. Przyczyną tego spadku było m.in. zakończenie wsparcia ze strony Pro-

gramu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013 (PROW 2007–2013), okresowy brak nowych, aktywnych programów wspierających modernizację gospodarstw rolnych na lata 2014–2020 oraz niekorzystna sytuacja na rynku mleka oraz wieprzowiny, która ma znaczny wpływ na nastroje inwestycyjne i siłę nabywczą gospodarstw rolnych w kontekście zakupu nowych maszyn rolniczych. Spadek sprzedaży nowych ciągników jest również efektem nasycenia rynku, wynikającego ze wzmożonych inwestycji wspomaganych środkami finansowymi UE [KACZMAREK 2016].

Analizując sprzedaż nowych ciągników w ujęciu sezonowym, stwierdzono podobny trend w każdym roku badanego okresu. Zauważono, że w okresie styczeń – czerwiec wystąpił wzrost sprzedaży ciągników, który maksimum osiągał w II kwartale roku. Następnie sprzedaż ciągników malała w drugiej połowie roku, osiągając najniższy poziom w grudniu.

Liczbę rejestracji ciągników w poszczególnych kwartałach w latach 2010–2015 przedstawiono na rysunku 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.
Source: own elaboration based on data of Central Register of Vehicles and Drivers.

Rys. 1. Liczba rejestracji nowych ciągników rolniczych w Polsce w układzie sezonowym w latach 2010–2015

Fig 1. Seasonal registrations of agricultural tractors in Poland in 2010–2015

Największą liczbę rejestracji w analizowanym okresie odnotowano w II kwartale 2012 r. (5550 szt.), najmniejszą zaś w IV kwartale 2015 r. (1987 szt.). Liczba rejestracji w okresie X–XII 2015 r. była najmniejsza w porównaniu z analogicznymi okresami lat poprzednich. W 2015 r. najwięcej rejestracji nowych ciągników odnotowano w miesiącach IV–VI. Poza analogicznym sezonem 2012 r. była to największa sezonowa liczba rejestracji w latach 2010–2015.

Na polskim rynku ciągniki rolnicze oferuje 33 producentów, głównie z Europy Zachodniej i USA. Polscy rolnicy mają również możliwość nabycia ciągników produkowanych na Białorusi oraz w Azji Południowej (Indie) i Azji Południowo-Wschodniej (Japonia, Korea Południowa, Chiny).

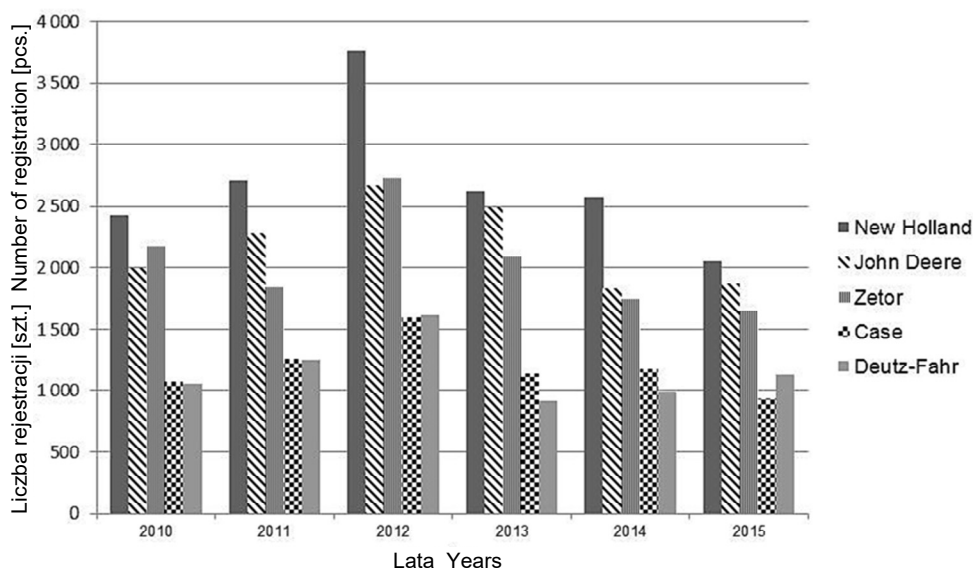
W grupie nowych pojazdów w okresie 2010–2015 najczęściej zarejestrowano ciągników firmy New Holland (16 150 szt.), następnie John Deere (13 161), Zetor (12 266), Case (7225) oraz Deutz-Fahr (6965). Łączny udział tych producentów w sprzedaży ciągników w analizowanym okresie wyniósł ok. 60%. W analizowanym okresie w strukturze sprzedaży dominowały ciągniki oferowane przez zagranicznych producentów. Udział w rejestracji ciągników pochodzących od rodzimych producentów, takich jak Farmer, Pronar i Ursus w okresie 2010–2015 był niewielki i wyniósł odpowiednio: 0,82, 0,70 i 2,43%. Firmy Farmer i Pronar w okresie 2010–2015 odnotowały znaczny spadek sprzedaży ciągników w Polsce. W przypadku firmy Ursus występowały znaczne wahania w sprzedaży ciągników w analogicznym okresie. W 2011 r. odnotowano znaczny spadek liczby rejestracji ciągników Ursus w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2012 r. sprzedaż tych ciągników wzrosła o 1,8 razy, po czym rok później nastąpił spadek o 12%, który miał miejsce także w 2014 r. W 2015 r. odnotowano wzrost liczby rejestracji ciągników tej marki o 40% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Na szóstej pozycji pod względem liczby zarejestrowanych ciągników w analizowanym okresie znalazła się Mińska Fabryka Ciągników (MTZ), oferująca ciągniki pod logo Belarus. W okresie 2010–2015 zarejestrowano w Polsce 5499 ciągników tego producenta. Udział producenta białoruskiego w strukturze rejestracji nowych ciągników w latach 2010–2015 osiągnął poziom 5,6%. Od 2012 r. można zaobserwować tendencję spadkową w sprzedaży ciągników tej marki. W 2015 r. zarejestrowano jedynie 95 ciągników białoruskiego producenta, podczas gdy w latach 2010 i 2011 liczba rejestracji wynosiła odpowiednio 1383 i 2363 szt. W 2012 r., kiedy to liczba rejestracji nowych ciągników oferowanych przez producentów dominujących na polskim rynku wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem, sprzedaż białoruskich ciągników zmniejszyła się prawie trzykrotnie.

Blisko pięciokrotny wzrost sprzedaży nowych ciągników odnotowano w przypadku japońskiej firmy Kubota, która pod względem łącznej liczby rejestracji w okresie 2010–2015 zajęła siódmą pozycję.

Liczba rejestracji ciągników pięciu największych na polskim rynku producentów (New Holland, John Deere, Zetor, Case, Deutz-Fahr) w latach 2010–2015 wykazała zbliżone tendencje. Sprzedaż ciągników tych producentów wzrastała do 2012 r., osiągając w tym okresie najwyższy poziom, po czym nastąpił spadek sprzedaży. Jedynie w przypadku firmy Deutz-Fahr po spadku sprzedaży w 2013 r., nastąpił wzrost rejestracji ciągników tego producenta po 2014 r.

Liczbę rejestracji nowych ciągników wybranych producentów w latach 2010–2015 przedstawiono na rysunku 2.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.
Source: own elaboration based on data of Central Register of Vehicles and Drivers.

Rys. 2. Liczba rejestracji ciągników wybranych producentów w Polsce w okresie 2010–2015

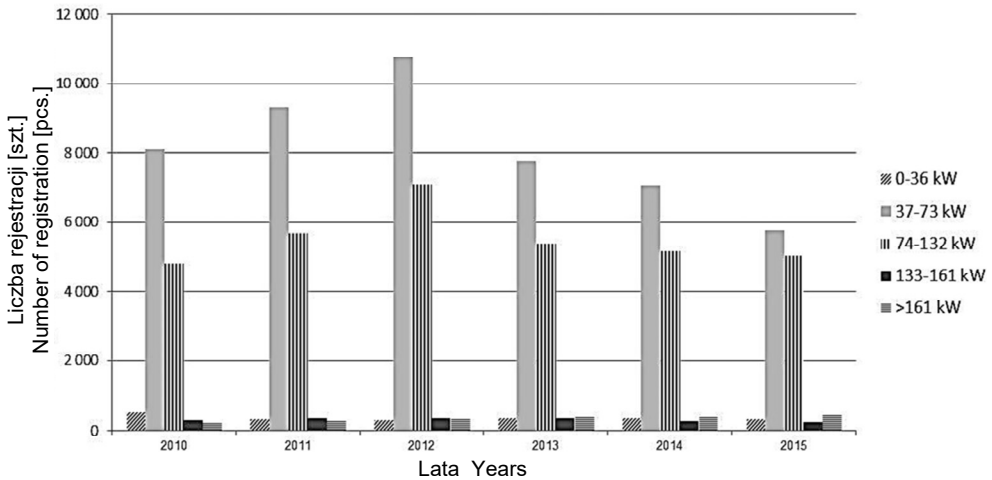
Fig. 2. Registrations tractors selected manufacturers in Poland in the period 2010–2015

Analiza liczby rejestracji ciągników w poszczególnych latach 2010–2015 wykazała zróżnicowanie wyników sprzedaży w odniesieniu do poprzedniego roku w zależności od producentów. W 2012 r. na 33 producentów oferujących ciągniki w Polsce 19 firm odnotowało wzrost sprzedaży swoich ciągników w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2013 r. wzrost liczby rejestracji miał miejsce jedynie w przypadku takich producentów, jak Kubota, McCormick, LS, Landini i Goldoni. W 2015 r. większą sprzedaż w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowało tylko 15 producentów. Stan ten może wynikać z polityki marketingowej prowadzonej przez poszczególnych producentów, której efektem jest okresowy wzrost zainteresowania rolników określonymi markami ciągników.

Analiza sprzedaży nowych ciągników pod względem mocy silnika wykazała, że rejestracje tych pojazdów w poszczególnych segmentach mocy mają tendencję zbliżoną do sprzedaży ogółem. Prawie w każdym segmencie mocy jest dostrzegalny wzrost rejestracji ciągników w okresie 2010–2012 oraz spadek po 2012 r. Wyjątek stanowią rejestracje ciągników o mocy >161 kW (200 KM), których liczba systematycznie rośnie od 2010 r.

Liczbę rejestracji ciągników w poszczególnych segmentach mocy przedstawiono na rysunku 3.

W okresie 2010–2015 łącznie zarejestrowano 50,9 tys. nowych ciągników o mocy >74 kW (100 KM), co stanowiło 55% zarejestrowanych ciągników. W 2010 r. udział tego segmentu mocy w rejestracji ogólnej nowych ciągników wynosił 61%, podczas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.
Source: own elaboration based on data of Central Register of Vehicles and Drivers.

Rys. 3. Liczba rejestracji nowych ciągników w poszczególnych segmentach mocy w latach 2010–2015

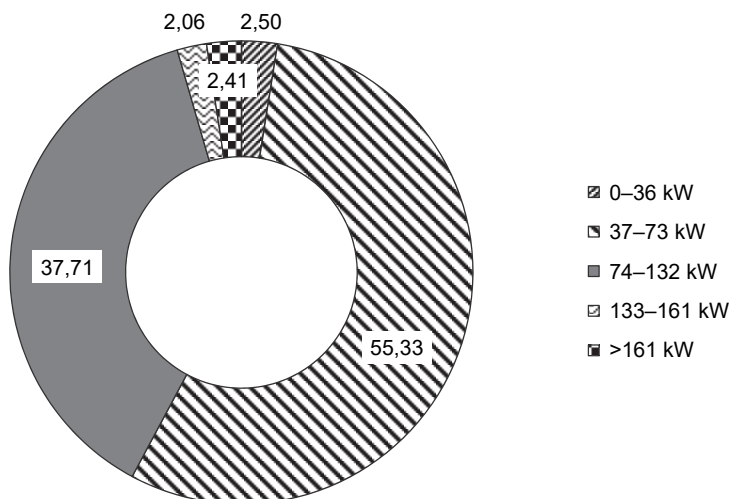
Fig. 3. Registrations of new tractors in the various segments of the power in 2010–2015

gdy w 2015 r. udział ten zmniejszył się do 51%. Można więc stwierdzić, że w Polsce występuje tendencja zakupu ciągników o większej mocy. Stwierdzono także wzrost zainteresowania ciągnikami o mocy silnika przewyższającej 161 kW (221 KM). Liczba zarejestrowanych ciągników z tego segmentu mocy w analizowanym okresie czasu wzrosła prawie dwukrotnie, jednak udział ciągników tej mocy w strukturze rejestracji ogółem w latach 2010–2015 wynosił zaledwie 2%.

W strukturze rejestracji pod względem mocy w analizowanym okresie największy udział (55,33%) stanowiły ciągniki o mocy w przedziale 37–73 kW oraz 74–132 kW (37,71%). Udział pozostałych segmentów mocy był niewielki. Strukturę mocy ciągników rejestrowanych w latach 2010–2015 przedstawiono na rysunku 4.

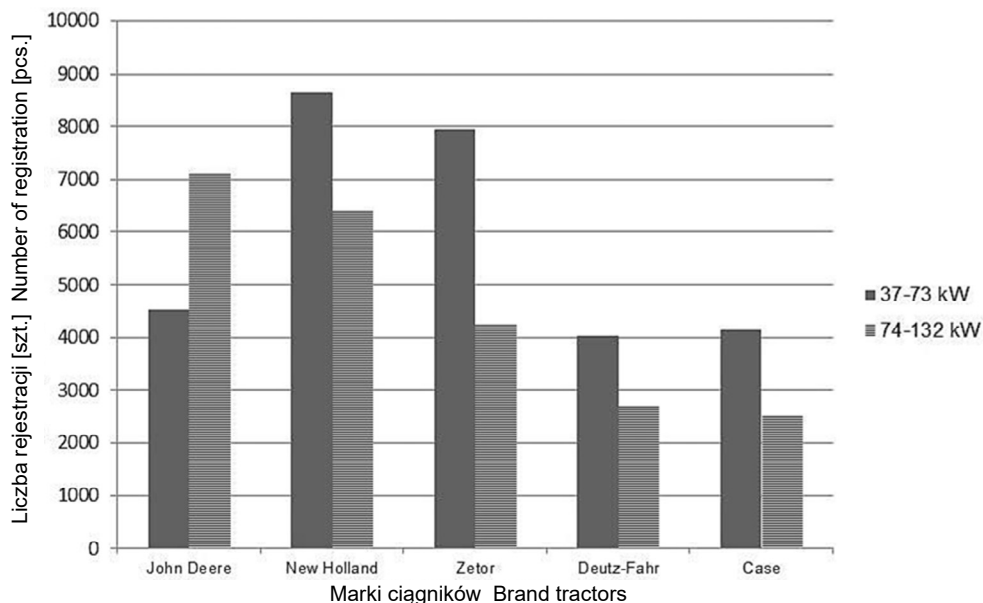
W przedziale mocy 37–73 kW w okresie 2010–2015 zarejestrowano najwięcej ciągników firmy New Holland (17,8% liczby rejestracji ogółem), Zetor (16,3%), John Deere (9,3%), MTZ-Belarus (8,6%) oraz Case (8,5%). W przedziale mocy 74–132 kW stwierdzono największy udział firmy John Deere (21,4%), w dalszej kolejności New Holland (19,3%), Zetor (12,8%), Deutz-Fahr (8,11%) oraz Case (7,63%). Liczbę rejestracji ciągników wybranych producentów w segmentach mocy 37–73 i 74–132 kW przedstawiono na rysunku 5.

W okresie 2010–2015 w segmencie mocy 37–132 kW zarejestrowano ok. 82 tys. nowych ciągników, co stanowi 88% ogółu rejestracji. Liczba rejestracji ciągników firmy New Holland w tej grupie mocy w analizowanym okresie wyniosła 15 066 szt., Zetor – 12 209 szt., John Deere – 11 653 szt., Deutz-Fahr – 6727 szt. zaś Case – 6691 szt. Należy zaznaczyć, że w latach 2010–2015 zarejestrowano w Polsce 2125 ciągników o mocy >161 kW. W tej grupie mocy dominowały rejestracje ciągników John Deere (653 rejestracje), Fendt (396) oraz New Holland (385).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.
Source: own elaboration based on data of Central Register of Vehicles and Drivers.

Rys. 4. Struktura mocy nowych ciągników rejestrowanych w Polsce w latach 2010–2015
Fig. 4. Power structure of new tractors registered in 2010–2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.
Source: own elaboration based on data of Central Register of Vehicles and Drivers.

Rys. 5. Liczba rejestracji ciągników wybranych producentów w Polsce w segmencie mocy 37–73 i 74–132 kW w latach 2010–2015

Fig. 5. Registrations tractors selected manufacturers in Poland in the segment of power 37–73 and 74–132 kW in 2010–2015

Podsumowanie

W latach 2010–2015 zarejestrowano w Polsce 92 322 nowe ciągniki rolnicze. Najwięcej nowych ciągników zarejestrowano w latach 2011–2012, a duży wpływ na poziom zakupów miały fundusze unijne. Okresowy brak wsparcia zakupów ciągników ze środków Unii Europejskiej oraz pogarszająca się koniunktura na rynku mleka i wieprzowiny przyczyniły się do spadku sprzedaży nowych ciągników rolniczych. W latach 2012–2015 liczba rejestracji nowych ciągników zmniejszyła się o 36%.

W analizowanym okresie (2010–2015) w Polsce zarejestrowano najwięcej ciągników o mocy 37–73 kW. Dużą grupę stanowią również ciągniki o mocy 74–132 kW. W analizowanym okresie stwierdzono 2-krotny wzrost rejestracji ciągników o mocy >161 kW.

Na polskim rynku najczęściej sprzedawanych jest ciągników producentów zagranicznych. Udział polskich producentów w sprzedaży nowych ciągników wynosi zaledwie ok. 4%. W strukturze sprzedaży dominują ciągniki oferowane przez firmy: John Deere, New Holland, Zetor, Case oraz Deutz-Fahr. Udział rynkowy tych producentów w Polsce wynosi ok. 60%.

Bibliografia

- BULIŃSKI J., LISOWSKI A. 1996a. Rynek ciągników rolniczych w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej. Cz. I. Stan i uwarunkowania wewnętrzne [The market of agricultural tractors in Poland against EU countries. Vol. I. Status and internal conditions]. *Przegląd Techniki Rolniczej i Leśnej*. Nr 2 s. 6–9.
- BULIŃSKI J., LISOWSKI A. 1996b. Rynek ciągników rolniczych w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej. Cz. II. Perspektywy rozwoju [The market of agricultural tractors in Poland against EU countries. Vol. II. Prospects for development]. *Przegląd Techniki Rolniczej i Leśnej*. Nr 3 s. 6–8.
- IZDEBSKI W., SKUDLARSKI J., ZAJĄC S. 2011. Rynek ciężkich ciągników rolniczych w Polsce [Market of heavy tractors in Poland]. *Roczniki Naukowe SERiA*. Z. 13. Nr 7 s. 38–42.
- KACZMAREK M. 2016. Rynek maszyn rolniczych [The market of agricultural machinery] [online]. [Dostęp 28.04.2016]. Dostępny w Internecie: <http://analizybranzowe.pl/?p=121>
- LORENCOWICZ E. 2011. Rynek ciągników rolniczych w Polsce [The market of agricultural tractors in Poland]. *Roczniki Naukowe SERiA*. T. 13. Z. 3 s. 173–177.
- LORENCOWICZ E. 2013. Polska mapa mocy ciągników [Poland map power tractors]. *Rolniczy Przegląd Techniczny*. Nr 4 (170) s. 58–59.
- PAWŁAK J. 2012a. Rynek ciągników rolniczych w Polsce w latach 2000–2010 [The market of agricultural tractors in Poland within the years 2000–2010]. *Problemy Inżynierii Rolniczej*. Nr 1 (75) s. 5–14.
- PAWŁAK J. 2012b. Zakupy ciągników rolniczych w Polsce w ujęciu regionalnym [Purchases of agricultural tractors in Poland – regional formulation]. *Problemy Inżynierii Rolniczej*. Nr 3 (77) s. 35–41.
- PAWŁAK J. 2013. Rynek ciągników używanych w Polsce w latach 2005–2010 [The market of second-hand tractors in Poland within the years 2005–2010]. *Problemy Inżynierii Rolniczej*. Nr 3 (81) s. 51–61.

PAWLAK J. 2015. Podaż krajowa ciągników a ich rejestracja [Domestic supply of the tractors and their registration]. *Problemy Inżynierii Rolniczej*. Nr 2 (88) s. 29–36.

ZAJĄC S., IZDEBSKI W., SKUDLARSKI J. 2014. Rynek ciągników rolniczych w Polsce w latach 2001–2012 [The market of agricultural tractors in Poland within the years 2001–2012]. *Roczniki Naukowe SERiA*. T. 16. Z. 3 s. 318–323.

Jacek Skudlarski

THE MARKET OF NEW TRACTORS IN POLAND IN 2010–2015

Summary

Changes estimation in Polish agriculture requires constant monitoring of the agricultural tractors market. The aim of this study was to analyze the changes in the market of new tractors in Poland. The study covers the period 2010–2015. Analysis of the new tractors market were conducted on the basis of their sales, measured by the number of registration. Analysis of the volume include seasonal sales on a quarterly basis, the demand for certain brands (manufacturers), as well as structure power of engines of the selling new tractors in Poland. In the period of 2010–2015 in Poland was registered 92.3 thousand of new tractors. Most of all tractors was sold in 2012, and the lowest in 2015 in the Poland tractors market were offers of 33 manufacturers, mostly from Western Europe and the United States. In the group of new farm tractors in the period of 2010–2015 significant share were occupied tractors of New Holland (16 150 units), John Deere (13 161) Zetor (12 266), Case (7225), as well as Deutz-Fahr (6965). The total share of these manufacturers in the sale of tractors in the reporting period amounted approximately 60%. In the structure of registration by the power in the analyzed period, the largest share (52%) occupied tractors with power range 37–73 kW and 74–132 kW (36%). In the analyzed period, registered a 2-fold increase in the registration of tractors with a capacity more than 161 kW.

Key words: farm tractor, tractor market, sales of tractors in Poland, market analysis of tractors

Adres do korespondencji:

dr inż. Jacek Skudlarski
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Wydział Inżynierii Produkcji
02-787 Warszawa, ul. Nowoursynowska 164
tel. 22 59-345-81; e-mail: jacek_skudlarski@sggw.pl

